

Centrum Badania Opinii Społecznej

ul. Żurawia 4a skr. pt. 24

00-503, WARSZAWA 15

SEKRETARIAT: 29-35-69;628-37-04;

ZESPÓŁ REALIZACJI BADAŃ:628-90-17;693-58-44Telefax: 29-40-89

BS/160/17/92

AKTYWNOŚĆ WŁADZ I SPOŁECZEŃSTWA NA RZECZ OCHRONY ŚRODOWISKA W MIEJSCU ZAMIESZKANIA

Komunikat z badań

Warszawa, marzec 1992 r.

Wyniki sondażu przeprowadzonego przez CBOS w lutym '92¹ wskazują na powszechne zaniepokojenie zanieczyszczeniem środowiska w miejscu zamieszkania respondentów. U blisko połowy wywołuje to poczucie zagrożenia. Nie współwystępuje ono jednak z podejmowaniem konkretnych działań, ani z zainteresowaniem inicjatywami obywatelskimi na rzecz ochrony środowiska. Respondenci sądzą, że o stan przyrody w ich miejscach zamieszkania powinny troszczyć się władze lokalne i tam też kierowane są postulaty działania.

Aktywność społeczeństwa na rzecz ochrony środowiska

Powszechnie wyrażany jest pogląd o bardzo złym stanie środowiska naturalnego w miejscu zamieszkania respondentów. Zdecydowana większość ankietowanych przez CBOS (65%) uważa, że nie ma wpływu na poprawę tego stanu.

Osoby deklarujące poczucie wpływu to przede wszystkim ludzie młodzi, z wyższym i średnim wykształceniem, prywatni przedsiębiorcy oraz respondenci oceniający swoje warunki materialne i kierunek rozwoju kraju jako dobre².

Respondentów pytano również o to, czy sami bądź ktoś z ich rodziny podejmuje jakiegokolwiek działania na rzecz ochrony środowiska w miejscu zamieszkania. Zaledwie 15% ankietowanych udzieliło odpowiedzi twierdzącej³, przy czym częstość takich

¹ "Środowisko i sprawy publiczne" - badania przeprowadzone w dniach 6-12 lutego 1992 r. na 1000-osobowej reprezentatywnej próbie dorosłej ludności Polski. Większość pytań zamieszczono w sondażu na zlecenie Instytutu na Rzecz Ekorozwoju.

² Pełne zróżnicowanie opinii respondentów ze względu na podstawowe cechy socjodemograficzne zawierają tabele aneksu.

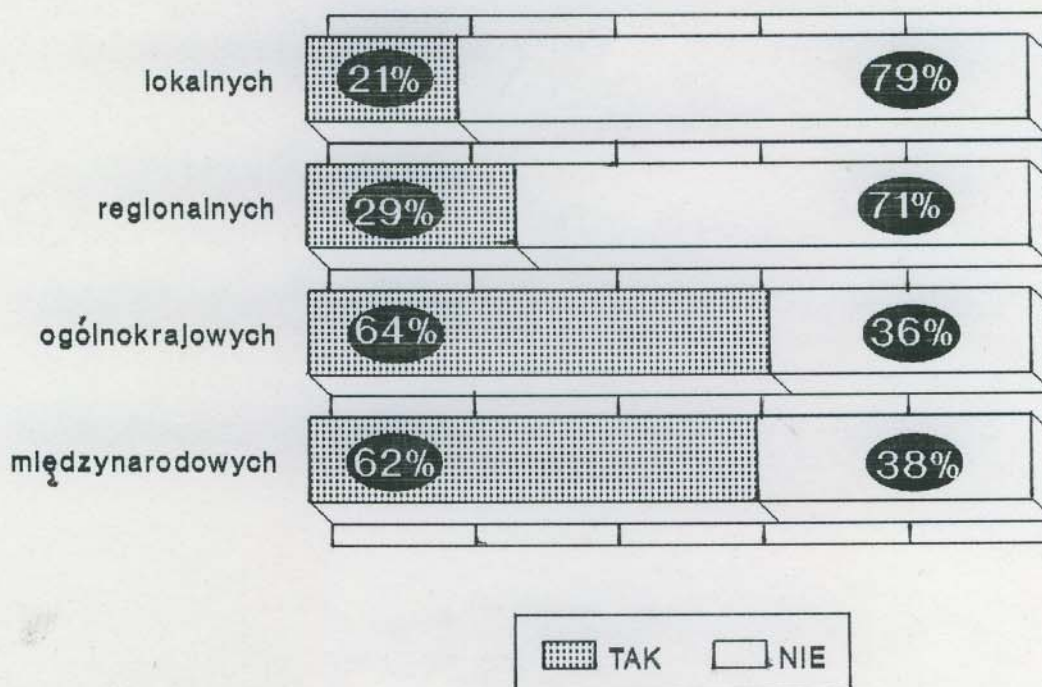
³ Na pytanie odpowiadali respondenci, którzy deklarowali poczucie wpływu na stan środowiska we własnej miejscowości, zaś podane wielkości obliczono w odniesieniu do całej populacji.

deklaracji wzrasta wraz z wykształceniem.

Brak działań dotyczy również ochrony własnego zdrowia i zdrowia własnej rodziny. Tylko 41% respondentów twierdzi, że stara się zmniejszyć zagrożenie zdrowia spowodowane zanieczyszczeniem środowiska. O kupowaniu zdrowej żywności, korzystaniu z filtrów i ujęć czystej wody mówią częściej osoby z wyższym wykształceniem, zajmujące wysokie stanowiska, prywatni przedsiębiorcy i mieszkańcy dużych miast.

Rzadko deklarowane są więc działania indywidualne na rzecz ochrony środowiska w miejscu zamieszkania. Czy społeczeństwo widzi zatem potrzebę działań zorganizowanych, zbiorowego wysiłku obywateli (rys. 1)?

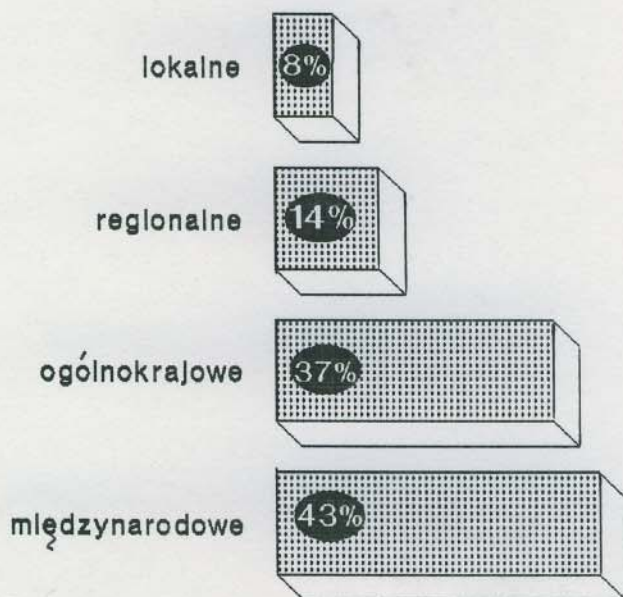
Rys. 1. Rozkład odpowiedzi na pytanie: "Czy słyisał(a) Pan(i) o istnieniu organizacji działających na rzecz ochrony środowiska?"

Większość respondentów nigdy nie słyszała o lokalnych organizacjach społecznych działających w ich miejscowościach. Niewiele wie również o istnieniu organizacji regionalnych. Najbardziej znane wśród respondentów są organizacje ekologiczne o zasięgu ogólnokrajowym i międzynarodowym.

Rysuje się więc prawidłowość, że im większy dystans między obywatelem a szczeblem organizacji, tym powszechniejsza jest wiedza o istnieniu organizacji. Tę samą prawidłowość można zaobserwować analizując odpowiedzi na pytanie o znajomość konkretnych poczynań społecznych organizacji ekologicznych, podjętych w ciągu ostatniego roku (rys. 2).

Rys. 2. Rozkład odpowiedzi na pytanie: "Czy słyshał(a) Pan(i) o podjęciu w ciągu ostatniego roku konkretnych działań w zakresie ochrony środowiska przez organizacje:"

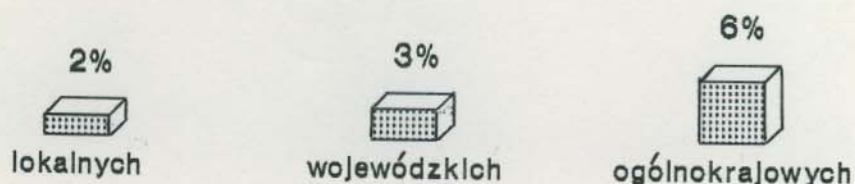

Okazuje się, że respondenci więcej wiedzą o konkretnych działaniach międzynarodowych organizacji społecznych niż o poczynaniach miejscowych działaczy w zakresie ochrony środowiska własnej gminy.

Większą znajomość konkretnych działań organizacji różnych szczebli wykazują mieszkańcy średnich miast, osoby ze średnim wykształceniem i średnich dochodach, pracownicy umysłowi średniego szczebla i zatrudnieni w handlu i usługach.

Ci, którzy słyszeli o istnieniu ekologicznych organizacji lokalnych, regionalnych i ogólnokrajowych wyrażają przekonanie, że działają one "przede wszystkim na rzecz lepszego zrozumienia przez społeczeństwo zagadnień ochrony środowiska". Zaledwie jedna trzecia uważa, że "podejmują przede wszystkim działania bezpośrednio poprawiające stan środowiska". Pogląd o przewadze celów szkoleniowo-uświadamiających nad konkretnymi działaniami jest wyrażany równie często w odniesieniu do organizacji wszystkich szczebli.

Powodem nikłego zainteresowania organizacjami ekologicznymi może być przekonanie o nieskuteczności podejmowanych przez nie działań (rys. 3).

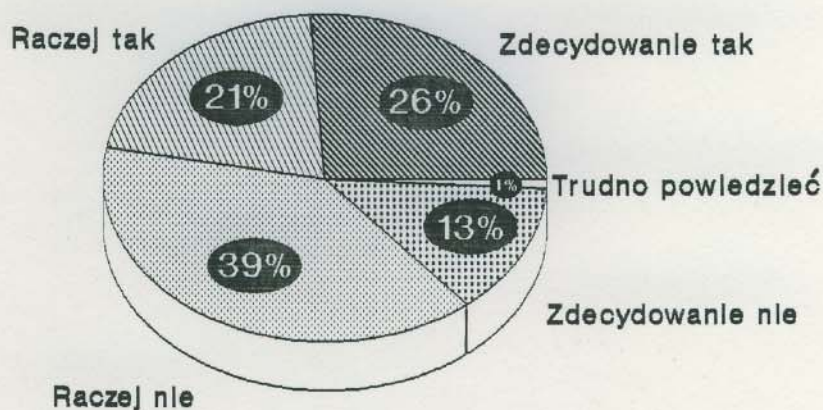

Rys. 3. Oceny skuteczności działania organizacji

Jak wynika z rozkładu odpowiedzi zdecydowana większość osób ankietowanych nie wierzy w skuteczność działań społecznych organizacji ekologicznych.

Poczucie zagrożenia zatruciem środowiska naturalnego

Prawie połowa respondentów odczuwa zagrożenie stanem środowiska w miejscu zamieszkania (rys. 4).

Rys. 4. Rozkład odpowiedzi na pytanie: *Czy Pana(i) miejscowość leży na terenie, który zaliczył(a) Pan(i) do obszarów o szczególnie zatrutym środowisku?"*

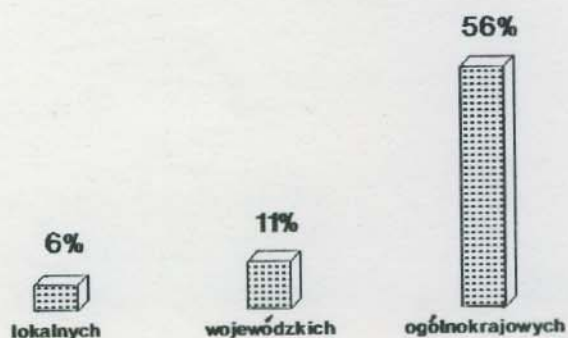
Można by przypuszczać, że to poczucie zagrożenia skłaniałoby do podejmowania działań indywidualnych i zorganizowanych na rzecz ochrony środowiska. Badania wykazują, że jednak tak nie jest. Deklarowanie zagrożenia nie współwystępuje z odczuwaniem wpływu na stan środowiska ani z gotowością do podejmowania działań na rzecz

jego ochrony. Nie ma też związku z korzystaniem z ujęć czystej wody i zdrowej żywności. Natomiast respondenci odczuwający zagrożenie częściej niż pozostali deklarują znajomość organizacji ekologicznych. Rzadziej zaś mówią o kontaktach z działaczami szczebla lokalnego. Są to głównie mieszkańcy miast, osoby o wysokim statusie społecznym i materialnym.

Wiadomości o organizacjach ekologicznych i ich działaniu respondenci czerpią na ogół ze środków masowego przekazu (rys. 5).

Rys. 5. Rozkład odpowiedzi na pytanie: "Skąd Pan(i) głównie czerpie informacje o działalności organizacji zajmujących się ochroną środowiska?"

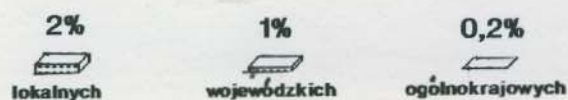
A) radio i telewizja

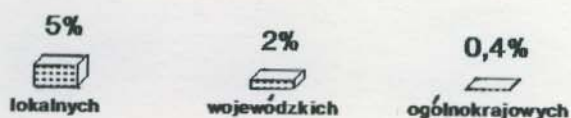
B) prasa (także lokalna)

C) plakaty, obwieszczenia

D) bezpośrednie kontakty z organizacją i jej działaczami

W przypadku organizacji lokalnych znaczącym źródłem informacji jest też bezpośredni kontakt z organizacją i jej działaczami.

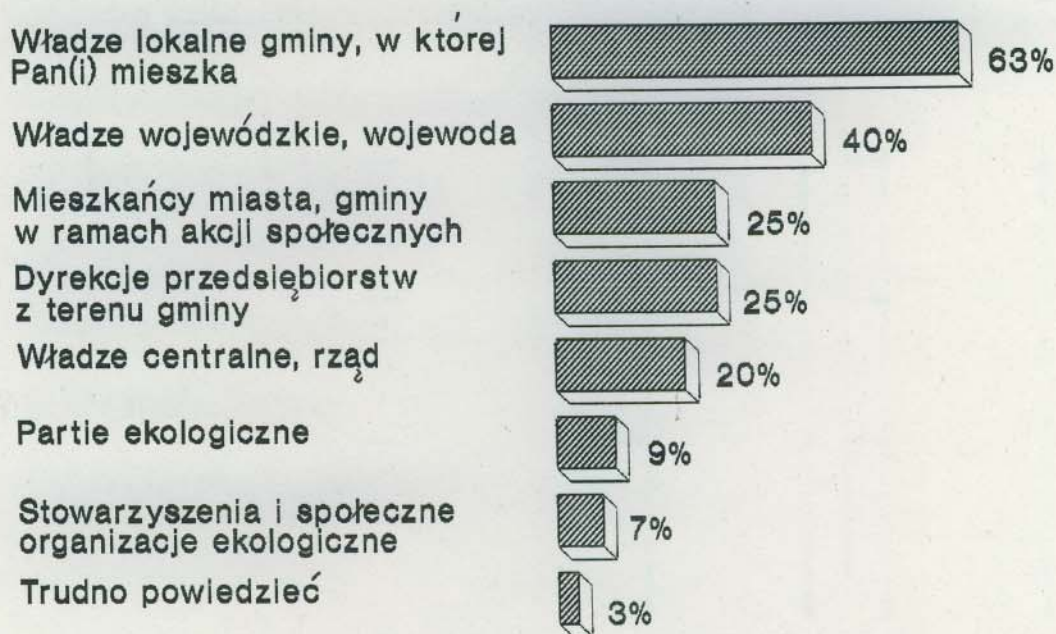
Najczęściej wymienianym źródłem informacji jest radio i telewizja. Na drugim miejscu znalazła się prasa. Natomiast plakaty, zdaniem respondentów, nie spełniają już tak znaczącej roli informacyjnej.

Radio i telewizja najskuteczniej informuje o działalności ekologicznych organizacji ogólnokrajowych. Wiedza o organizacjach niższych szczebli (regionalnych i lokalnych) równie skutecznie dociera za pomocą radia, telewizji i prasy, jak i bezpośrednich kontaktów z działaczami.

Władza a ochrona środowiska

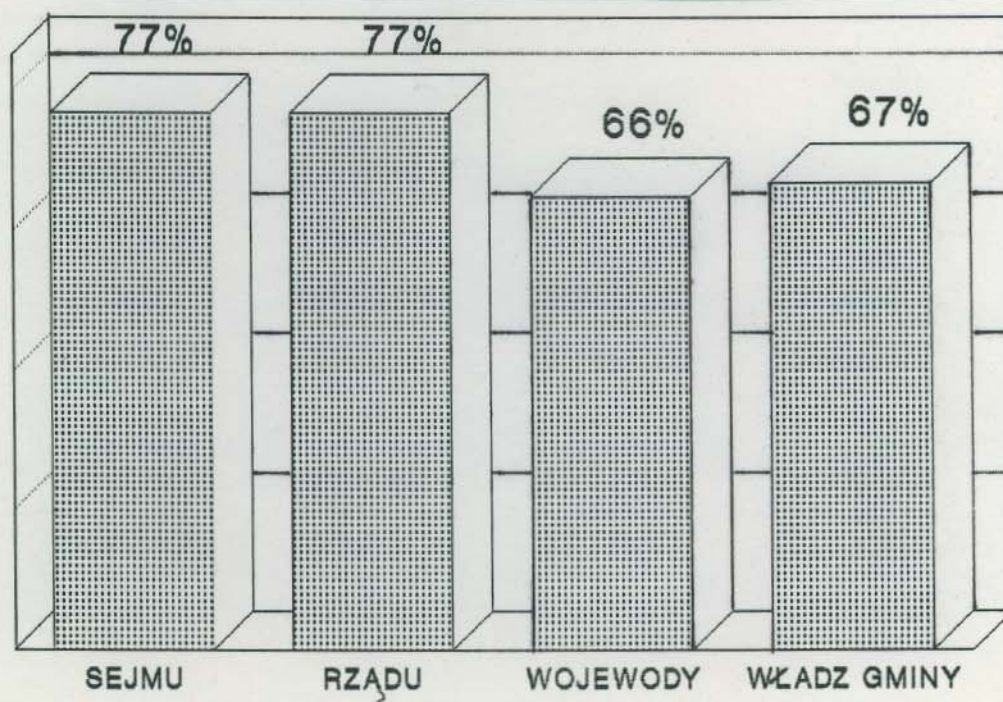
Przeprowadzona wcześniej analiza rozkładów odpowiedzi pozwala stwierdzić brak gotowości społeczeństwa do działań indywidualnych bądź zbiorowych na rzecz ochrony środowiska w miejscu zamieszkania. Można więc przypuszczać, że, zdaniem respondentów, najbardziej powołanym inicjatorem działań w zakresie poprawy stanu środowiska naturalnego są władze. Nasuwa się pytanie, jaką instancję (szczebel) władzy najchętniej obarczyliby odpowiedzialnością za poprawę tego stanu (rys. 6).

Rys. 6. Rozkład odpowiedzi na pytanie: "Kto przede wszystkim powinien podejmować działania na rzecz poprawy stanu środowiska w Pana(i) miejscowości? Proszę podać nie więcej niż dwie możliwości".

Zdaniem większości respondentów działania na rzecz ochrony środowiska powinny podjąć przede wszystkim władze lokalne. Władze wojewódzkie wymieniane są na drugim miejscu. Natomiast najrzadziej respondenci wskazują na partie ekologiczne, oraz na stowarzyszenia i społeczne organizacje ekologiczne. Przyczyną może być wspomniana wcześniej negatywna ocena skuteczności zorganizowanej zbiorowej działalności obywateli na rzecz ochrony środowiska.

Efektywność dotychczasowych starań władz oceniana jest w większości negatywnie, przy czym nieco lepiej władz szczebla regionalnego i lokalnego niż władz centralnych (rys. 7).

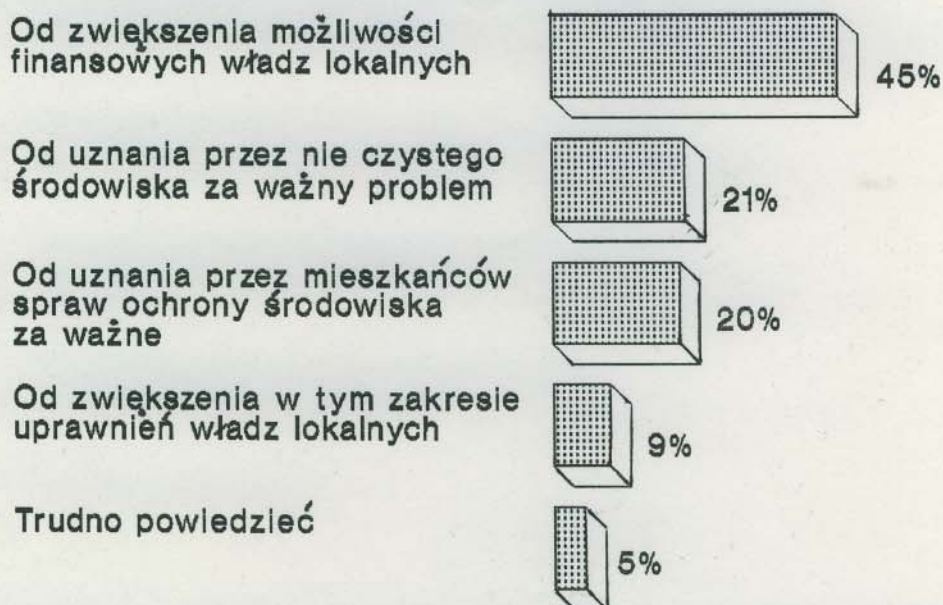

Rys. 7. Wskazania respondentów dotyczące nieskuteczności działania władz w zakresie ochrony środowiska.

Lepsza ocena dotychczasowych poczynań władz lokalnych wynika być może z tego, że respondenci mniej wiedzą o ich działalności (z wcześniej przedstawionych analiz wynika, że stopień poinformowania społeczeństwa o działaniach instytucji wyższych szczebli jest większy niż w przypadku niższych szczebli).

Respondenci oceniali następnie od czego zależy przede wszystkim efektywność działań władz lokalnych (rys. 8).

Rys. 8. Rozkład odpowiedzi na pytanie: "Od czego, Pana(i) zdaniem, zależy przede wszystkim skuteczne działanie władz lokalnych, tzn. władz miejskich i gminnych w zakresie ochrony środowiska?"

Najważniejszą przyczyną niewielkiej skuteczności działań władz lokalnych jest, zdaniem respondentów, brak pieniędzy. Znacznie rzadziej wskazywano na niedocenianie problemu ochrony środowiska przez urzędników lokalnych, oraz na brak świadomości ekologicznej społeczeństwa.

* * *

Większość respondentów uważa, że nie ma wpływu na poprawę stanu środowiska we własnej miejscowości. Przeważający odsetek osób nie podejmuje żadnych działań w tym zakresie nawet w skali własnej rodziny. Respondenci na ogół nie wiedzą nic o zbiorowych wysiłkach na rzecz ochrony przyrody, nie wierzą w skuteczność organizacji ekologicznych. Małe są więc szanse, że przyłączą się do zbiorowych działań obywatelskich w tej dziedzinie.

Można wyróżnić jednak taką grupę respondentów, którzy twierdzą, że mają wpływ na poprawę stanu środowiska w miejscu zamieszkania oraz podejmują konkretne działania na rzecz jego ochrony. Z całej próby osób badanych wyróżnia ich to, że częściej dbają o zdrowie własne i własnej rodziny korzystając z filtrów, ujęć czystej wody oraz kupując zdrową żywność. Więcej niż pozostałe osoby wiedzą też o organizacjach ekologicznych. Nieco częściej źródłem tej wiedzy są osobiste kontakty z działaczami organizacji lokalnych. Uważają również, że najlepszym inicjatorem i wykonawcą ekologicznych zamierzeń są władze lokalne, ale stwierdzają jednocześnie, że sami mieszkańcy powinni też podejmować działania na rzecz ochrony środowiska we własnej miejscowości. Nieskuteczność dotychczasowych poczynań władz lokalnych wynika zdaniem tej grupy, podobnie jak pozostałych, z niewielkich możliwości finansowych. Częściej jednak niż inni dostrzegają niedocenianie problemu ochrony środowiska przez władze lokalne oraz brak świadomości ekologicznej społeczeństwa.

Poczuciu zagrożenia złym stanem środowiska naturalnego nie towarzyszy gotowość do podejmowania działań indywidualnych bądź zbiorowych. Osoby deklarujące poczucie zagrożenia częściej niż inni wskazują na władze centralne i wojewódzkie jako najwłaściwszych inicjatorów działań w zakresie ochrony środowiska. Znacznie rzadziej natomiast dostrzegają potrzebę zaangażowania samych mieszkańców.

ANEKS

Tabela 1. Jak Pan(i) myśli, czy Pan(i) lub ktoś z Pana(i) najbliższej rodziny może poprzez własne działanie przyczynić się do poprawy stanu środowiska w swojej miejscowości ? (%)

	Tak	Nie	Liczba osób
Ogółem	35	65	997
Płeć			
Mężczyźni	33	67	504
Kobiety	37	63	493
Wiek			
do 24 lat	50	50	86
25-29	37	63	104
30-39	36	64	266
40-49	38	62	188
50-59	31	69	173
60 lat i więcej	25	75	178
Miejsce zamieszkania			
Wieś	35	65	375
Miasto	35	65	623
Wielkość miasta			
miasto do 20 tys.	33	67	104
od 21 do 100 tys.	37	63	201
od 101 do 500 tys.	38	62	182
501 tys i więcej mieszk.	27	73	136
Region			
Środkowy (Warszawa)	33	67	166
Północno-wsch. (Białystok)	32	68	72
Północny (Gdańsk)	33	67	101
Południowy (Katowice)	35	65	172
Południowo-wsch. (Kraków)	40	60	156
Środkowo-wsch. (Lublin)	34	66	80
Środkowo-zach. (Poznań)	40	60	137
Południowo-zach. (Wrocław)	28	72	115
Wykształcenie			
Podstawowe	30	70	316
Zasadnicze zawodowe	30	70	282
Średnie	41	59	305
Wyższe	47	53	94
Grupa społeczno-zawodowa			
Inteligencja, kadra kier.	45	55	69
Pozostali prac. umysł.	42	58	247
Pracownicy handlu i usług	45	55	64
Robotnicy wykwalifikowani	29	71	290
Robotnicy niewykwalifik.	23	77	103
Robotnicy naj.w rol.i leś.	23	77	30
Rolnicy	33	67	126
Prywatni przedsiębiorcy	42	58	57
Dochody respondenta			
Do 750 tys.zł	33	67	166
751-1500	31	69	413
1501-2250	41	59	224
2251-3000	38	62	100
3001-3750	47	53	30
3751-4500	28	72	25
Powyżej 4500 tys. zł	38	62	29
Ocena warunków materialnych			
Złe	32	68	457
Średnie	37	63	446
Dobre	40	60	92
Deklarowane poglądy			
Lewica	37	63	150
Centrum	37	63	293
Prawica	39	61	273
Trudno powiedzieć	28	72	278
Ocena kier.rozw.syt.w kraju			
Dobry	47	53	178
Zły	31	69	629
Trudno powiedzieć	35	65	188

Tabela 2. Czy Pan(i) lub ktoś z Pana(i) najbliższej rodziny podejmuje jakieś działania w tym zakresie ? (%)

	Tak	Nie	Liczba osób
Ogółem	42	58	365
Płeć			
Mężczyźni	44	56	171
Kobiety	41	59	194
Wiek			
do 24 lat	33	67	43
25-29	38	62	42
30-39	39	61	100
40-49	53	47	79
50-59	45	55	53
60 lat i więcej	38	62	47
Miejsce zamieszkania			
Wieś	42	58	139
Miasto	42	58	226
Wielkość miasta			
miasto do 20 tys.	50	50	34
od 21 do 100 tys.	40	60	78
od 101 do 500 tys.	43	57	77
501 tys i więcej mieszk.	38	62	37
Region			
Środkowy (Warszawa)	46	54	59
Północno-wsch. (Białystok)	33	67	24
Północny (Gdańsk)	49	51	37
Południowy (Katowice)	35	65	60
Południowo-wsch. (Kraków)	28	72	64
Środkowo-wsch. (Lublin)	47	53	30
Środkowo-zach. (Poznań)	54	46	59
Południowo-zach. (Wrocław)	48	52	33
Wykształcenie			
Podstawowe	33	67	101
Zasadnicze zawodowe	39	61	90
Średnie	46	54	131
Wyższe	60	40	43
Grupa społeczno-zawodowa			
Inteligencja, kadra kier.	67	33	30
Pozostali prac. umysł.	50	50	110
Pracownicy handlu i usług	35	65	31
Robotnicy wykwalifikowani	32	68	91
Robotnicy niewykwalifik.	25	75	24
Robotnicy naj.w rol.i leś.	43	57	7
Rolnicy	42	58	43
Prywatni przedsiębiorcy	46	54	24
Dochody respondenta			
Do 750 tys. zł	45	55	58
751-1500	37	63	140
1501-2250	44	56	95
2251-3000	38	62	37
3001-3750	64	36	14
3751-4500	57	43	7
Powyżej 4500 tys. zł	58	42	12
Ocena warunków materialnych			
Złe	42	58	159
Średnie	41	59	168
Dobre	50	50	38
Deklarowane poglądy			
Lewica	39	61	59
Centrum	41	59	114
Prawica	51	49	107
Trudno powiedzieć	34	66	85
Ocena kier.rozw.syt.w kraju			
Dobry	55	45	85
Zły	37	63	212
Trudno powiedzieć	42	58	67

Tabela 3. Czy Pan(i) lub ktoś z Pana(i) najbliższej rodziny robi coś dla zmniejszenia zagrożenia zdrowia wskutek zanieczyszczenia środowiska ? Czy na przykład używa Pan(i) filtrów do oczyszczania wody, korzysta z ujęć dobrej, czystej wody, kupuje zdrową żywność ? (%)

	Tak	Nie	Liczba osób
Ogółem	41	59	994
Płeć			
Mężczyźni	41	59	502
Kobiety	41	59	492
Wiek			
do 24 lat	50	50	86
25-29	50	50	105
30-39	47	53	265
40-49	40	60	188
50-59	38	62	172
60 lat i więcej	25	75	176
Miejsce zamieszkania			
Wieś	43	57	374
Miasto	39	61	621
Wielkość miasta			
miasto do 20 tys.	39	61	104
od 21 do 100 tys.	39	61	199
od 101 do 500 tys.	33	67	182
501 tys i więcej mieszk.	49	51	136
Region			
Środkowy (Warszawa)	34	66	167
Północno-wsch. (Białystok)	54	46	71
Północny (Gdańsk)	50	50	101
Południowy (Katowice)	38	62	170
Południowo-wsch. (Kraków)	35	65	155
Środkowo-wsch. (Lublin)	44	56	80
Środkowo-zach. (Poznań)	48	52	137
Południowo-zach. (Wrocław)	35	65	115
Wykształcenie			
Podstawowe	30	70	312
Zasadnicze zawodowe	41	59	282
Średnie	46	54	306
Wyższe	60	40	94
Grupa społeczno-zawodowa			
Inteligencja, kadra kier.	64	36	69
Pozostali prac. umysł.	50	50	247
Pracownicy handlu i usług	38	63	64
Robotnicy wykwalifikowani	33	67	289
Robotnicy niewykwalifik.	29	71	102
Robotnicy naj.w rol.i leś.	53	47	30
Rolnicy	31	69	125
Prywatni przedsiębiorcy	53	47	57
Dochody respondenta			
Do 750 tys.zł	32	68	165
751-1500	40	60	412
1501-2250	43	57	223
2251-3000	48	52	100
3001-3750	60	40	30
3751-4500	52	48	25
Powyżej 4500 tys. zł	38	62	29
Ocena warunków materialnych			
Złe	36	64	456
Średnie	45	55	444
Dobre	42	58	92
Deklarowane poglądy			
Lewica	39	61	148
Centrum	46	54	292
Prawica	42	58	272
Trudno powiedzieć	35	65	279
Ocena kier.rozw.syt.w kraju			
Dobry	45	55	177
Zły	41	59	628
Trudno powiedzieć	36	64	187

Tabela 4. Czy słyzył(a) Pan(i) o istnieniu następujących organizacji działających na rzecz ochrony środowiska ? (%)

	Lokalnych		Regionalnych		Ogólnokrajowych		Międzynarodowych	
	%	Liczba osób	%	Liczba osób	%	Liczba osób	%	Liczba osób
Ogółem	100	212	100	292	100	639	100	624
Płeć								
Mężczyźni	56	118	55	162	53	336	54	340
Kobiety	44	94	45	130	47	303	46	284
Wiek								
do 24 lat	8	18	12	35	10	66	10	63
25-29	12	25	12	36	13	80	13	78
30-39	25	53	23	68	29	188	30	186
40-49	25	52	22	64	19	123	19	119
50-59	17	35	17	49	15	96	17	105
60 lat i więcej	14	29	13	39	13	85	12	72
Miejsce zamieszkania								
Wieś	27	57	33	95	33	210	32	198
Miasto	73	155	67	197	67	429	68	426
Wielkość miasta								
miasto do 20 tys.	14	22	16	31	16	69	15	65
od 21 do 100 tys.	35	54	32	64	34	144	34	143
od 101 do 500 tys.	31	48	32	63	28	122	28	118
501 tys i więcej mieszk.	20	31	20	39	22	94	23	100
Region								
Środkowy (Warszawa)	9	20	12	35	15	97	16	100
Północno-wsch.(Białystok)	6	13	6	18	8	49	8	49
Północny (Gdańsk)	9	19	9	26	10	65	10	63
Południowy (Katowice)	15	31	18	54	15	97	16	99
Południowo-wsch.(Kraków)	22	46	16	48	17	110	15	95
Środkowo-wsch.(Lublin)	6	13	8	22	7	47	6	40
Środkowo-zach.(Poznań)	22	46	21	61	15	97	16	100
Południowo-zach.(Wrocław)	11	24	10	28	12	77	13	78
Wykształcenie								
Podstawowe	24	50	21	61	22	142	22	138
Zasadnicze zawodowe	24	51	30	88	28	176	26	164
Średnie	39	82	37	108	37	236	38	240
Wyższe	14	29	12	35	13	85	13	82
Grupa społeczno-zawodowa								
Inteligencja, kadra kier.	9	19	9	26	10	61	10	59
Pozostali prac. umysł.	35	74	29	83	30	188	31	190
Pracownicy handlu i usług	7	15	10	29	7	44	6	39
Robotnicy wykwalifikowani	22	46	28	80	28	176	29	178
Robotnicy niewykwalifik.	8	17	6	17	7	45	6	40
Robotnicy naj.w rol.i leś.	4	8	4	11	3	17	3	16
Rolnicy	6	13	8	23	10	63	10	60
Prywatni przedsiębiorcy	9	18	7	21	6	41	6	37
Dochody respondenta								
Do 750 tys. zł	12	26	13	38	14	90	14	84
751-1500	40	85	37	109	39	250	39	242
1501-2250	21	45	26	77	25	159	25	156
2251-3000	13	27	11	32	12	74	12	72
3001-3750	4	8	4	13	4	24	4	25
3751-4500	4	9	3	8	2	14	2	15
Powyżej 4500 tys. zł	5	10	5	14	4	25	4	26
Ocena warunków materialnych								
Złe	36	77	39	114	42	270	42	260
Średnie	51	109	48	141	47	297	47	293
Dobre	12	26	13	37	11	70	11	69
Deklarowane poglądy								
Lewica	16	34	16	48	15	93	14	90
Centrum	38	81	36	104	33	211	33	206
Prawica	31	66	30	88	31	200	32	197
Trudno powiedzieć	15	31	18	52	21	134	21	130
Ocena kier.rozw.syt.w kraju								
Dobry	23	49	23	68	19	124	20	127
Zły	62	132	60	174	61	390	60	375
Trudno powiedzieć	15	31	17	50	20	125	20	122

Tabela 5. Czy slyszel(a) Pan(i) o podjeciu w ciagu ostatniego roku konkretnych dzialan w zakresie ochrony srodowiska przez:

(%)

	Org. lokalne		Org. regionalne		Org. ogólnokrajowe		Org. międzynarodowe	
	%	Liczba osób	%	Liczba osób	%	Liczba osób	%	Liczba osób
Ogółem	100	89	100	144	100	431	100	459
Płeć								
Mężczyźni	53	47	52	75	55	236	56	258
Kobiety	47	42	48	69	45	195	44	201
Wiek								
do 24 lat	2	2	11	16	10	43	10	46
25-29	8	7	10	15	13	55	13	58
30-39	27	24	27	38	28	119	31	140
40-49	33	29	23	33	22	93	21	95
50-59	17	15	17	25	17	74	17	77
60 lat i więcej	13	12	11	16	11	46	9	42
Miejsce zamieszkania								
Wieś	28	25	33	48	35	151	33	150
Miasto	72	64	67	96	65	280	67	309
Wielkość miasta								
miasto do 20 tys.	14	9	16	15	16	46	17	52
od 21 do 100 tys.	34	22	36	35	34	96	31	97
od 101 do 500 tys.	27	17	28	27	26	73	26	80
501 tys i więcej mieszk.	25	16	20	19	23	65	26	80
Region								
Środkowy (Warszawa)	11	10	10	15	14	59	14	66
Północno-wsch. (Białystok)	4	4	5	7	9	38	8	39
Północny (Gdańsk)	11	10	13	18	10	43	10	46
Południowy (Katowice)	17	15	22	31	14	61	17	76
Południowo-wsch. (Kraków)	12	11	15	21	18	76	15	69
Środkowo-wsch. (Lublin)	3	3	3	5	7	29	7	30
Środkowo-zach. (Poznań)	27	24	21	30	17	74	17	80
Południowo-zach. (Wrocław)	13	12	12	17	12	51	12	53
Wykształcenie								
Podstawowe	27	24	24	35	22	95	22	102
Zasadnicze zawodowe	22	20	26	37	27	115	25	117
Średnie	38	34	36	52	37	161	39	178
Wyższe	12	11	14	20	14	60	14	62
Grupa społeczno-zawodowa								
Inteligencja, kadra kier.	9	8	11	16	10	45	10	45
Pozostali prac. umysł.	34	30	31	44	30	130	32	145
Pracownicy handlu i usług	6	5	9	13	7	29	5	24
Robotnicy wykwalifikowani	18	16	26	37	28	119	28	129
Robotnicy niewykwalifik.	10	9	3	4	6	26	6	29
Robotnicy naj.w rol.i leś.	2	2	3	5	2	10	2	11
Rolnicy	9	8	10	15	10	45	9	43
Prywatni przedsiębiorcy	12	11	6	9	6	25	7	30
Dochody respondenta								
Do 750 tys. zł	16	14	15	21	14	61	13	60
751-1500	38	34	38	54	39	167	40	182
1501-2250	21	19	27	38	23	100	23	106
2251-3000	17	15	10	14	12	51	12	56
3001-3750	4	4	4	6	5	22	4	19
3751-4500			1	1	2	9	2	11
Powyżej 4500 tys. zł	3	3	6	9	4	19	5	21
Ocena warunków materialnych								
Złe	33	29	35	51	39	166	40	184
Średnie	56	50	51	73	50	215	48	220
Dobre	11	10	14	20	11	49	12	53
Deklarowane poglądy								
Lewica	20	18	17	25	16	67	15	68
Centrum	42	37	32	46	32	140	34	155
Prawica	25	22	33	47	33	141	33	151
Trudno powiedzieć	13	12	18	26	19	83	18	84
Ocena kier.rozw.syt.w kraju								
Dobry	26	23	24	34	23	97	20	94
Zły	58	52	58	83	58	249	59	273
Trudno powiedzieć	16	14	19	27	20	85	20	92

Tabela 6. Czy organizacje o zasięgu lokalnym działają 1) przede wszystkim na rzecz lepszego zrozumienia przez społeczeństwo zagadnień ochrony środowiska czy też 2) podejmują przede wszystkim działania bezpośrednio poprawiające stan środowiska ? (%)

	1	2	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	50	30	19	208
Płeć				
Mężczyźni	48	32	20	114
Kobiety	53	29	18	94
Wiek				
do 24 lat	67	17	17	18
25-29	50	33	17	24
30-39	68	14	18	50
40-49	36	42	23	53
50-59	58	27	15	33
60 lat i więcej	31	45	24	29
Miejsce zamieszkania				
Wieś	63	22	15	59
Miasto	46	34	21	149
Wielkość miasta				
miasto do 20 tys.	55	20	25	20
od 21 do 100 tys.	45	35	20	51
od 101 do 500 tys.	51	30	19	47
501 tys i więcej mieszk.	32	45	23	31
Region				
Środkowy (Warszawa)	25	45	30	20
Północno-wsch. (Białystok)	36	36	29	14
Północny (Gdańsk)	61	33	6	18
Południowy (Katowice)	30	50	20	30
Południowo-wsch. (Kraków)	64	13	22	45
Środkowo-wsch. (Lublin)	54	31	15	13
Środkowo-zach. (Poznań)	65	22	13	46
Południowo-zach. (Wrocław)	41	36	23	22
Wykształcenie				
Podstawowe	47	27	25	51
Zasadnicze zawodowe	56	20	24	50
Średnie	53	35	11	79
Wyższe	39	39	21	28
Grupa społeczno-zawodowa				
Inteligencja, kadra kier.	56	33	11	18
Pozostali prac. umysł.	47	34	19	73
Pracownicy handlu i usług	57	29	14	14
Robotnicy wykwalifikowani	53	18	29	45
Robotnicy niewykwalifik.	63	19	19	16
Robotnicy naj.w rol.i leś.	63	25	13	8
Rolnicy	33	47	20	15
Prywatni przedsiębiorcy	47	41	12	17
Dochody respondenta				
Do 750 tys. zł	40	44	16	25
751-1500	49	31	20	80
1501-2250	61	16	23	44
2251-3000	50	33	17	30
3001-3750	14	71	14	7
3751-4500	67		33	9
Powyżej 4500 tys. zł	55	36	9	11
Ocena warunków materialnych				
Złe	49	26	25	72
Średnie	54	31	15	110
Dobre	42	38	19	26
Deklarowane poglądy				
Lewica	53	32	15	34
Centrum	54	28	18	79
Prawica	48	30	21	66
Trudno powiedzieć	41	34	24	29
Ocena kier.rozw.syt.w kraju				
Dobry	49	38	13	47
Zły	52	27	21	131
Trudno powiedzieć	47	30	23	30

Tabela 7.. Czy organizacje o zasięgu regionalnym działają 1) przede wszystkim na rzecz lepszego zrozumienia przez społeczeństwo zagadnień ochrony środowiska czy też 2) podejmują przede wszystkim działania bezpośrednio poprawiające stan środowiska ? (%)

	1	2	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	53	27	21	282
Płeć				
Mężczyźni	49	31	21	154
Kobiety	58	22	20	128
Wiek				
do 24 lat	56	26	18	34
25-29	56	24	21	34
30-39	66	20	14	64
40-49	47	33	20	64
50-59	55	19	26	47
60 lat i więcej	34	37	29	38
Miejsce zamieszkania				
Wieś	63	17	20	95
Miasto	48	32	21	187
Wielkość miasta				
miasto do 20 tys.	38	38	23	26
od 21 do 100 tys.	46	34	20	61
od 101 do 500 tys.	52	31	18	62
501 tys i więcej mieszk.	50	24	26	38
Region				
Środkowy (Warszawa)	26	35	38	34
Północno-wsch. (Białystok)	56	28	17	18
Północny (Gdańsk)	55	32	14	22
Południowy (Katowice)	44	43	13	54
Południowo-wsch. (Kraków)	67	10	23	48
Środkowo-wsch. (Lublin)	62	19	19	21
Środkowo-zach. (Poznań)	64	18	18	61
Południowo-zach. (Wrocław)	42	33	25	24
Wykształcenie				
Podstawowe	46	33	21	57
Zasadnicze zawodowe	58	17	25	88
Średnie	51	30	18	103
Wyższe	56	29	15	34
Grupa społeczno-zawodowa				
Inteligencja, kadra kier.	56	32	12	25
Pozostali prac. umysł.	52	30	19	81
Pracownicy handlu i usług	57	18	25	28
Robotnicy wykwalifikowani	51	26	23	78
Robotnicy niewykwalifik.	67	13	20	15
Robotnicy naj.w rol.i leś.	45	36	18	11
Rolnicy	55	23	23	22
Prywatni przedsiębiorcy	45	30	25	20
Dochody respondenta				
Do 750 tys. zł	53	24	24	38
751-1500	55	25	19	103
1501-2250	54	24	22	74
2251-3000	63	19	19	32
3001-3750	25	58	17	12
3751-4500	50	13	38	8
Powyżej 4500 tys. zł	29	57	14	14
Ocena warunków materialnych				
Złe	53	24	23	108
Średnie	55	26	19	139
Dobre	46	37	17	35
Deklarowane poglądy				
Lewica	47	32	21	47
Centrum	54	26	20	98
Prawica	58	24	17	86
Trudno powiedzieć	47	27	25	51
Ocena kier.rozw.syt.w kraju				
Dobry	54	32	14	65
Zły	56	22	22	167
Trudno powiedzieć	40	34	26	50

Tabela 8. Czy organizacje o zasięgu ogólnokrajowym działają: 1) przede wszystkim na rzecz lepszego zrozumienia przez społeczeństwo zagadnień ochrony środowiska czy też 2) podejmują przede wszystkim działania bezpośrednio poprawiające stan środowiska ? (%)

	1	2	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	54	26	20	635
Płeć				
Mężczyźni	54	27	19	334
Kobiety	54	25	21	301
Wiek				
do 24 lat	58	24	18	66
25-29	57	33	10	79
30-39	58	21	21	184
40-49	46	33	20	123
50-59	58	26	16	97
60 lat i więcej	47	22	31	85
Miejsce zamieszkania				
Wieś	58	22	19	207
Miasto	52	28	20	428
Wielkość miasta				
miasto do 20 tys.	38	29	32	68
od 21 do 100 tys.	57	28	15	143
od 101 do 500 tys.	51	30	19	121
501 tys i więcej mieszk.	54	26	20	96
Region				
Środkowy (Warszawa)	52	22	26	99
Północno-wsch. (Białystok)	57	29	14	49
Północny (Gdańsk)	42	39	19	64
Południowy (Katowice)	40	35	25	96
Południowo-wsch. (Kraków)	67	13	20	108
Środkowo-wsch. (Lublin)	60	21	19	47
Środkowo-zach. (Poznań)	67	19	14	95
Południowo-zach. (Wrocław)	44	39	17	77
Wykształcenie				
Podstawowe	55	21	24	140
Zasadnicze zawodowe	52	26	22	176
Średnie	53	30	17	235
Wyższe	57	27	15	84
Grupa społeczno-zawodowa				
Inteligencja, kadra kier.	57	26	16	61
Pozostali prac. umysł.	55	29	16	187
Pracownicy handlu i usług	45	27	27	44
Robotnicy wykwalifikowani	56	23	21	177
Robotnicy niewykwalifik.	57	23	20	44
Robotnicy naj.w rol.i leś.	59	18	24	17
Rolnicy	48	24	27	62
Prywatni przedsiębiorcy	46	38	15	39
Dochody respondenta				
Do 750 tys. zł	60	19	20	88
751-1500	52	28	20	247
1501-2250	54	25	21	159
2251-3000	58	24	18	74
3001-3750	50	38	13	24
3751-4500	57	14	29	14
Powyżej 4500 tys. zł	38	42	19	26
Ocena warunków materialnych				
Złe	49	25	26	269
Średnie	61	24	15	295
Dobre	45	41	14	69
Deklarowane poglądy				
Lewica	46	32	23	92
Centrum	56	29	16	207
Prawica	58	26	16	201
Trudno powiedzieć	51	20	29	134
Ocena kier.rozw.syt.w kraju				
Dobry	59	30	11	124
Zły	53	25	22	386
Trudno powiedzieć	52	26	22	125

Tabela 9. Jak Pan(i) ocenia skuteczność działania organizacji lokalnych w Pana(i) miejscowości, gminie, w dziedzinie ochrony środowiska? Czy ich skuteczność jest: (%)

	Bardzo duża	Raczej duża	Raczej mała	Bardzo mała	Liczba osób
Ogółem	3	9	42	46	198
Płeć					
Mężczyźni	3	7	39	51	112
Kobiety	2	10	47	41	86
Wiek					
do 24 lat			56	44	18
25-29		10	45	45	20
30-39	4	13	42	42	48
40-49	2	4	45	49	53
50-59	3	13	34	50	32
60 lat i więcej	4	11	37	48	27
Miejsce zamieszkania					
Wieś	5	12	30	53	57
Miasto	1	7	48	44	141
Wielkość miasta					
miasto do 20 tys.		5	32	63	19
od 21 do 100 tys.	4	6	57	33	49
od 101 do 500 tys.		7	44	49	43
501 tys i więcej mieszk.		10	47	43	30
Region					
Środkowy (Warszawa)		10	38	52	21
Północno-wsch. (Białystok)		8	50	42	12
Północny (Gdańsk)	6	12	65	18	17
Południowy (Katowice)		7	57	37	30
Południowo-wsch. (Kraków)	5	2	39	54	41
Środkowo-wsch. (Lublin)			55	45	11
Środkowo-zach. (Poznań)	5	16	25	55	44
Południowo-zach. (Wrocław)		9	41	50	22
Wykształcenie					
Podstawowe	6	4	38	52	48
Zasadnicze zawodowe		6	40	54	48
Średnie	3	13	42	42	76
Wyższe		8	58	35	26
Grupa społeczno-zawodowa					
Inteligencja, kadra kier.			53	47	17
Pozostali prac. umysł.	3	15	50	32	68
Pracownicy handlu i usług			38	62	13
Robotnicy wykwalifikowani		2	36	62	45
Robotnicy niewykwalifik.		6	38	56	16
Robotnicy naj.w rol.i leś.		25	25	50	8
Rolnicy	15	8	31	46	13
Prywatni przedsiębiorcy	6	13	44	38	16
Dochody respondenta					
Do 750 tys. zł	4	4	38	54	24
751-1500	3	13	41	43	76
1501-2250	5	2	45	48	42
2251-3000		4	44	52	27
3001-3750		25	63	13	8
3751-4500			22	78	9
Powyżej 4500 tys. zł		20	40	40	10
Ocena warunków materialnych					
Złe	1	4	36	59	70
Średnie	4	11	43	43	103
Dobre		12	60	28	25
Deklarowane poglądy					
Lewica		17	40	43	30
Centrum	5	4	51	40	75
Prawica	2	11	37	51	63
Trudno powiedzieć		7	37	57	30
Ocena kier.rozw.syt.w kraju					
Dobry		13	40	47	47
Zły	3	6	39	51	125
Trudno powiedzieć	4	12	62	23	26

Tabela 10. Jak Pan(i) ocenia skuteczność działania organizacji regionalnych w Pana(i) województwie w dziedzinie ochrony środowiska ? Czy ich skuteczność jest :

(%)

	Bardzo duża	Raczej duża	Raczej mała	Bardzo mała	Liczba osób
Ogółem	1	7	59	33	261
Płeć					
Mężczyźni	1	6	57	36	144
Kobiety	2	7	62	30	117
Wiek					
do 24 lat			75	25	32
25-29			68	32	31
30-39		10	56	34	59
40-49		3	63	34	64
50-59	5	10	46	39	41
60 lat i więcej	3	12	52	33	33
Miejsce zamieszkania					
Wieś	1	10	58	30	86
Miasto	1	5	59	35	175
Wielkość miasta					
miasto do 20 tys.		4	62	35	26
od 21 do 100 tys.	2	7	58	33	55
od 101 do 500 tys.	2	3	58	37	60
501 tys i więcej mieszk.		3	62	35	34
Region					
Środkowy (Warszawa)		3	63	33	30
Północno-wsch. (Białystok)			87	13	15
Północny (Gdańsk)		18	55	27	22
Południowy (Katowice)	2	4	71	24	51
Południowo-wsch. (Kraków)		5	56	39	41
Środkowo-wsch. (Lublin)			74	26	19
Środkowo-zach. (Poznań)	3	8	46	42	59
Południowo-zach. (Wrocław)		13	42	46	24
Wykształcenie					
Podstawowe	2	9	54	35	54
Zasadnicze zawodowe	1	5	62	31	77
Średnie	1	6	58	35	99
Wyższe		6	65	29	31
Grupa społeczno-zawodowa					
Inteligencja, kadra kier.		4	67	29	24
Pozostali prac. umysł.	1	12	64	23	78
Pracownicy handlu i usług			58	42	24
Robotnicy wykwalifikowani	1	3	57	39	70
Robotnicy niewykwalifik.			47	53	15
Robotnicy naj.w rol.i leś.		20	50	30	10
Rolnicy	5	10	55	30	20
Prywatni przedsiębiorcy		6	56	39	18
Dochody respondenta					
Do 750 tys. zł	3	3	47	47	34
751-1500	1	9	65	26	94
1501-2250	1	4	57	37	68
2251-3000		3	68	29	31
3001-3750		17	50	33	12
3751-4500			43	57	7
Powyżej 4500 tys. zł		14	50	36	14
Ocena warunków materialnych					
Złe		3	56	41	98
Średnie	2	9	60	29	130
Dobre	3	6	64	27	33
Deklarowane poglądy					
Lewica		11	50	39	44
Centrum	2	6	62	30	90
Prawica	1	6	56	37	81
Trudno powiedzieć		4	67	28	46
Ocena kier.rozw.syt.w kraju					
Dobry	2	6	63	30	64
Zły	1	6	55	37	155
Trudno powiedzieć		7	69	24	42

Tabela 11. Jak Pan(i) ocenia skuteczność działania organizacji ogólnokrajowych w dziedzinie ochrony środowiska ? Czy ich skuteczność jest: (%)

	Bardzo duża	Raczej duża	Raczej mała	Bardzo mała	Liczba osób
Ogółem	1	10	58	31	571
Płeć					
Mężczyźni	0	10	57	33	313
Kobiety	2	10	58	29	258
Wiek					
do 24 lat		7	65	28	60
25-29	1	14	53	32	72
30-39		6	62	31	162
40-49		14	58	28	118
50-59	5	11	52	32	91
60 lat i więcej		9	54	37	67
Miejsce zamieszkania					
Wieś		14	58	29	182
Miasto	2	8	58	32	389
Wielkość miasta					
miasto do 20 tys.		7	57	36	61
od 21 do 100 tys.	2	9	62	28	130
od 101 do 500 tys.	3	7	53	37	110
501 tys i więcej mieszk.	1	10	58	31	88
Region					
Środkowy (Warszawa)		10	60	29	86
Północno-wsch.(Białystok)		11	57	32	44
Północny (Gdańsk)		5	74	21	58
Południowy (Katowice)	5	8	64	24	85
Południowo-wsch.(Kraków)		7	55	38	98
Środkowo-wsch.(Lublin)		9	58	33	43
Środkowo-zach.(Poznań)	2	12	51	34	90
Południowo-zach.(Wrocław)		18	45	37	67
Wykształcenie					
Podstawowe		9	66	25	124
Zasadnicze zawodowe	2	12	57	30	152
Średnie	1	11	52	35	217
Wyższe		6	62	32	78
Grupa społeczno-zawodowa					
Inteligencja, kadra kier.	2	7	59	32	59
Pozostali prac. umysł.	1	9	60	30	172
Pracownicy handlu i usług	5	12	46	37	41
Robotnicy wykwalifikowani	1	10	59	30	155
Robotnicy niewykwalifik.		8	51	41	37
Robotnicy naj.w rol.i leś.		27	47	27	15
Rolnicy		13	66	21	53
Prywatni przedsiębiorcy		11	44	44	36
Dochody respondenta					
Do 750 tys.zł		8	55	38	80
751-1500	1	12	56	30	217
1501-2250	1	9	60	29	139
2251-3000	1	7	62	29	69
3001-3750	4	17	61	17	23
3751-4500		14	43	43	14
Powyżej 4500 tys. zł		8	54	38	26
Ocena warunków materialnych					
Złe	1	8	51	40	236
Średnie	1	12	61	26	265
Dobre	3	9	66	22	68
Deklarowane poglądy					
Lewica		8	53	39	85
Centrum	1	9	60	30	193
Prawica	2	12	57	29	186
Trudno powiedzieć	1	10	58	31	106
Ocena kier.rozw.syt.w kraju					
Dobry	2	13	63	22	120
Zły	1	8	55	35	345
Trudno powiedzieć		12	59	28	106

Tabela 12. Czy Pana(i) miejscowość leży na terenie, który zaliczył(a)by Pan(i) do obszarów o szczególnie zatrutym środowisku? (%)

	Zdecydowa- nie tak	Raczej tak	Raczej nie	Zdecydowa- nie nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	26	21	39	13	1	998
Płeć						
Mężczyźni	27	20	37	15	1	504
Kobiety	24	22	42	10	2	494
Wiek						
do 24 lat	24	13	45	17		86
25-29	20	20	45	14	1	105
30-39	25	22	38	13	2	266
40-49	28	27	36	9	1	188
50-59	28	23	38	10	1	173
60 lat i więcej	25	17	39	16	3	178
Miejsce zamieszkania						
Wieś	8	17	52	21	2	376
Miasto	36	24	31	8	1	623
Wielkość miasta						
miasto do 20 tys.	21	21	44	13	1	104
od 21 do 100 tys.	23	21	42	11	2	201
od 101 do 500 tys.	48	25	23	4		182
501 tys i więcej mieszk.	51	26	18	3	1	136
Region						
Środkowy (Warszawa)	32	17	37	11	3	167
Północno-wsch.(Białystok)	6	4	43	47		72
Północny (Gdańsk)	15	29	49	8		101
Południowy (Katowice)	50	26	19	4	1	172
Południowo-wsch.(Kraków)	27	21	38	13	1	156
Środkowo-wsch.(Lublin)	10	18	51	18	4	80
Środkowo-zach.(Poznań)	15	23	55	7	1	137
Południowo-zach.(Wrocław)	25	23	34	15	3	115
Wykształcenie						
Podstawowe	19	17	46	16	3	316
Zasadnicze zawodowe	24	23	36	15	1	282
Średnie	32	23	34	10	1	306
Wyższe	33	21	40	5		94
Grupa społeczno-zawodowa						
Inteligencja, kadra kier.	26	26	38	10		69
Pozostali prac. umysł.	31	22	38	9	0	247
Pracownicy handlu i usług	39	16	36	9		64
Robotnicy wykwalifikowani	27	26	34	11	1	291
Robotnicy niewykwalifik.	24	26	37	11	2	103
Robotnicy naj.w rol.i leś.	7	13	60	20		30
Rolnicy	7	10	53	25	4	126
Prywatni przedsiębiorcy	32	14	37	16	2	57
Dochody respondenta						
Do 750 tys.zł	20	15	43	18	3	166
751-1500	23	22	43	11	1	413
1501-2250	26	22	38	14		225
2251-3000	32	23	32	12	1	100
3001-3750	23	37	27	10	3	30
3751-4500	44	32	16	8		25
Powyżej 4500 tys. zł	52	14	24	10		29
Ocena warunków materialnych						
Złe	25	20	40	13	2	458
Średnie	25	22	39	13	1	446
Dobre	30	25	32	11	2	92
Deklarowane poglądy						
Lewica	20	19	40	19	1	150
Centrum	30	23	37	10	1	293
Prawica	26	19	38	15	1	273
Trudno powiedzieć	23	23	42	10	2	279
Ocena kier.rozw.syt.w kraju						
Dobry	26	22	41	10	1	178
Zły	25	21	37	15	1	630
Trudno powiedzieć	28	20	43	9	2	188

Tabela 13. Skąd Pan(i) czerpie informacje o działalności lokalnych organizacji zajmujących się ochroną środowiska ?.

(%)

	1*	2*	3*	4*	5*	Liczba osób
Ogółem	28	33	10	26	3	209
Płeć						
Mężczyźni	27	32	9	26	5	117
Kobiety	29	34	10	26	1	92
Wiek						
do 24 lat	26	37	21	11	5	19
25-29	21	46	13	21		24
30-39	25	37	13	21	4	52
40-49	31	29	4	31	6	52
50-59	31	28	6	31	3	32
60 lat i więcej	33	27	7	33		30
Miejsce zamieszkania						
Wieś	13	28	7	48	5	61
Miasto	34	35	11	17	3	148
Wielkość miasta						
miasto do 20 tys.	14	19	19	48		21
od 21 do 100 tys.	22	47	12	16	4	51
od 101 do 500 tys.	50	33	11	2	4	46
501 tys i więcej mieszk.	47	30	3	20		30
Region						
Środkowy (Warszawa)	20	25	10	45		20
Północno-wsch.(Białystok)	31	38	8	15	8	13
Północny (Gdańsk)	31	25	6	38		16
Południowy (Katowice)	42	32	19	3	3	31
Południowo-wsch.(Kraków)	27	38	9	22	4	45
Środkowo-wsch.(Lublin)	23	38	15	23		13
Środkowo-zach.(Poznań)	23	29	2	40	6	48
Południowo-zach.(Wrocław)	30	39	13	17		23
Wykształcenie						
Podstawowe	30	33	4	26	7	54
Zasadnicze zawodowe	26	30	12	32		50
Średnie	30	34	10	25	1	77
Wyższe	25	36	14	18	7	28
Grupa społeczno-zawodowa						
Inteligencja, kadra kier.	37	21	11	26	5	19
Pozostali prac. umysł.	21	41	9	24	4	70
Pracownicy handlu i usług	36	43	7	14		14
Robotnicy wykwalifikowani	43	22	20	15		46
Robotnicy niewykwalifik.	25	44		31		16
Robotnicy naj.w rol.i leś.	13	38	13	25	13	8
Rolnicy	6	19		69	6	16
Prywatni przedsiębiorcy	28	33	6	28	6	18
Dochody respondenta						
Do 750 tys.zł	41	19	7	33		27
751-1500	24	35	10	28	4	80
1501-2250	24	41	9	24	2	46
2251-3000	25	39	14	21		28
3001-3750	29	43		29		7
3751-4500	44		22	22	11	9
Powyżej 4500 tys. zł	40	30		20	10	10
Ocena warunków materialnych						
Złe	30	30	14	26	1	74
Średnie	29	34	8	25	5	110
Dobre	20	40	4	32	4	25
Deklarowane poglądy						
Lewica	29	34	11	20	6	35
Centrum	28	29	10	28	6	80
Prawica	25	39	9	27		64
Trudno powiedzieć	37	30	7	27		30
Ocena kier.rozw.syt.w kraju						
Dobry	37	24	13	26		46
Zły	27	37	9	23	4	134
Trudno powiedzieć	21	31	7	38	3	29

1 - z radia i TV; 2 - z prasy (także lokalnej); 3 - z plakatów i obwieszczeń; 4 - z bezpośrednich kontaktów z organizacją i jej działaczami; 5 - z innych źródeł

Tabela 14. Skąd Pan(i) czerpie informacje o działalności regionalnych organizacji zajmujących się ochroną środowiska ?

(%)

	1*	2*	3*	4*	5*	Liczba osób
Ogółem	38	52	4	6	1	285
Płeć						
Mężczyźni	37	51	4	7	1	158
Kobiety	39	52	5	5		127
Wiek						
do 24 lat	32	65	3			34
25-29	44	53	3			34
30-39	42	46	2	8	3	65
40-49	35	45	8	12		65
50-59	38	53	2	6		47
60 lat i więcej	33	56	8	3		39
Miejsce zamieszkania						
Wieś	38	48	5	6	2	97
Miasto	37	53	4	6		188
Wielkość miasta						
miasto do 20 tys.	32	43	14	11		28
od 21 do 100 tys.	42	53	2	3		62
od 101 do 500 tys.	30	64	3	3		61
501 tys i więcej mieszk.	46	43		11		37
Region						
Środkowy (Warszawa)	30	58	3	9		33
Północno-wsch.(Białystok)	44	50	6			18
Północny (Gdańsk)	30	61		9		23
Południowy (Katowice)	52	41	6		2	54
Południowo-wsch.(Kraków)	50	46	2	2		48
Środkowo-wsch.(Lublin)	29	57	5	10		21
Środkowo-zach.(Poznań)	25	59	5	9	2	64
Południowo-zach.(Wrocław)	33	46	8	13		24
Wyszałczenie						
Podstawowe	29	58	8	3	2	59
Zasadnicze zawodowe	39	50	2	9		88
Średnie	41	49	4	5	1	104
Wyższe	38	53	3	6		34
Grupa społeczno-zawodowa						
Inteligencja, kadra kier.	40	56		4		25
Pozostali prac. umysł.	41	50	1	8		80
Pracownicy handlu i usług	34	62		3		29
Robotnicy wykwalifikowani	49	41	6	4		79
Robotnicy niewykwalifik.	13	67	20			15
Robotnicy naj.w rol.i leś.	27	64		9		11
Rolnicy	13	63	8	13	4	24
Prywatni przedsiębiorcy	30	50	5	10	5	20
Dochody respondenta						
Do 750 tys.zł	36	54	5	5		39
751-1500	32	57	4	6	1	103
1501-2250	39	51	5	3	1	74
2251-3000	56	32	6	6		34
3001-3750	17	67		17		12
3751-4500	50	38		13		8
Powyżej 4500 tys. zł	36	50		14		14
Ocena warunków materialnych						
Złe	33	54	6	6		108
Średnie	40	51	4	4	1	142
Dobre	40	49		11		35
Deklarowane poglądy						
Lewica	33	56	2	8		48
Centrum	38	46	7	9	1	101
Prawica	33	59	2	5	1	85
Trudno powiedzieć	49	47	4			51
Ocena kier.rozw.syt.w kraju						
Dobry	36	55	3	6		66
Zły	40	50	5	5	1	169
Trudno powiedzieć	32	54	4	8	2	50

1 - z radia i TV; 2 - z prasy (także lokalnej); 3 - z plakatów i obwieszczeń; 4 - z bezpośrednich kontaktów z organizacją i jej działaczami; 5 - z innych źródeł

Tabela 15. Skąd Pan(i) czerpie informacje o działalności ogólnokrajowych organizacji zajmujących się ochroną środowiska ?

(%)

	1*	2*	3*	4*	5*	Liczba osób
Ogółem	89	10	0	1	0	635
Płeć						
Mężczyźni	88	10	1	1	1	337
Kobiety	89	10		1		298
Wiek						
do 24 lat	74	23	3			66
25-29	96	4				79
30-39	92	8				184
40-49	87	11		2		124
50-59	82	13		2	2	97
60 lat i więcej	95	5				84
Miejsce zamieszkania						
Wieś	95	5				208
Miasto	86	12	0	1	0	427
Wielkość miasta						
miasto do 20 tys.	93	4		1	1	69
od 21 do 100 tys.	89	10	1	1		143
od 101 do 500 tys.	82	17		1	1	121
501 tys i więcej mieszk.	81	17	1	1		94
Region						
Środkowy (Warszawa)	85	12	1	1	1	97
Północno-wsch. (Białystok)	96	4				49
Północny (Gdańsk)	88	9	2	2		64
Południowy (Katowice)	83	16			1	96
Południowo-wsch. (Kraków)	94	6				108
Środkowo-wsch. (Lublin)	89	11				47
Środkowo-zach. (Poznań)	90	9		1		97
Południowo-zach. (Wrocław)	88	10		1		77
Wykształcenie						
Podstawowe	96	4		1		142
Zasadnicze zawodowe	93	6		1		175
Średnie	85	14	1	0		234
Wyższe	79	18		1	2	84
Grupa społeczno-zawodowa						
Inteligencja, kadra kier.	80	16		2	2	61
Pozostali prac. umysł.	85	13		1		186
Pracownicy handlu i usług	89	11				44
Robotnicy wykwalifikowani	92	7	1			176
Robotnicy niewykwalifik.	91	9				44
Robotnicy naj.w rol.i leś.	94			6		17
Rolnicy	97	3				63
Prywatni przedsiębiorcy	88	10			3	40
Dochody respondenta						
Do 750 tys.zł	92	8				89
751-1500	92	8				245
1501-2250	86	12	1	1	1	159
2251-3000	85	13	1			75
3001-3750	88	8		4		24
3751-4500	71	21		7		14
Powyżej 4500 tys. zł	85	15				26
Ocena warunków materialnych						
Złe	89	9	1	0	0	267
Średnie	89	10		1	0	297
Dobre	84	14		1		69
Deklarowane poglądy						
Lewica	87	11		1	1	92
Centrum	88	10		1	0	208
Prawica	89	11	1	1		200
Trudno powiedzieć	90	9	1			134
Ocena kier.rozw.syt.w kraju						
Dobry	84	13	2	2		125
Zły	90	9		1	0	386
Trudno powiedzieć	90	10			1	124

1 - z radia i TV; 2 - z prasy (także lokalnej); 3 - z plakatów i ogłoszeń; 4 - z bezpośrednich kontaktów z organizacją i jej działaczami; 5 - z innych źródeł

Tabela 16 Kto przede wszystkim powinien podejmować działania na rzecz poprawy stanu środowiska w Pana(i) miejscowości ? (%)

	Rząd	Wojewoda	Władze lokalne	Dyr. przedsiębiorstw	Partie ekologiczne	Społ. org. ekolog.	Mieszkańcy	Nikt	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	21	40	63	25	9	7	25	1	2	935
Płeć										
Mężczyźni	23	38	65	24	10	6	25	1	2	478
Kobiety	19	42	60	26	9	8	25	1	2	457
Wiek										
do 24 lat	14	49	63	24	9	7	31	1		85
25-29	18	50	70	18	7	5	26		2	101
30-39	21	40	63	30	8	9	26		1	261
40-49	22	37	63	24	10	8	25	1	2	174
50-59	23	40	61	21	10	7	26	1	3	158
60 lat i więcej	22	34	61	25	11	6	21	4	4	156
Miejsce zamieszkania										
Wieś	18	29	74	20	5	8	31	2	3	340
Miasto	22	47	56	28	12	7	22	0	2	596
Wielkość miasta										
miasto do 20 tys.	16	39	72	24	6	4	33	2		100
od 21 do 100 tys.	19	43	65	28	8	7	23		2	193
od 101 do 500 tys.	21	50	46	34	17	9	16		2	174
501 tys i więcej mieszk.	33	55	45	21	14	7	18		2	129
Region										
Środkowy (Warszawa)	26	37	57	25	5	5	22	2	5	141
Północno-wsch. (Białystok)	13	46	64	22	6	6	39		1	69
Północny (Gdańsk)	19	50	56	27	13	13	19		2	99
Południowy (Katowice)	23	39	56	29	12	12	19		2	160
Południowo-wsch. (Kraków)	17	37	67	29	8	7	30	1	1	150
Środkowo-wsch. (Lublin)	25	43	64	18	5	4	28	1	1	70
Środkowo-zach. (Poznań)	19	37	73	22	15	5	26	1	1	136
Południowo-zach. (Wrocław)	23	41	67	21	9	4	28	3	3	112
Wykształcenie										
Podstawowe	22	37	62	21	8	6	28	2	4	280
Zasadnicze zawodowe	20	40	67	23	10	8	27		1	272
Średnie	21	44	59	30	10	7	22	2	1	294
Wyższe	19	40	66	29	7	10	22		2	90
Grupa społeczno-zawodowa										
Inteligencja, kadra kier.	30	35	74	22	4	7	17		3	64
Pozostali prac. umysł.	17	49	59	27	12	8	23	1		238
Pracownicy handlu i usług	14	47	59	34	11	6	23	2	2	63
Robotnicy wykwalifikowani	23	41	63	25	10	7	26	0	2	283
Robotnicy niewykwalifik.	24	38	64	19	13	6	19	1	3	90
Robotnicy naj.w rol.i leś.	30	30	60	13	7	3	37	3	3	26
Rolnicy	15	23	75	23	2	10	34	2	4	111
Prywatni przedsiębiorcy	23	44	46	28	7	9	30		5	52
Dochody respondenta										
Do 750 tys.zł	17	35	68	23	7	6	32	1	2	153
751-1500	19	44	62	23	10	6	25	1	2	386
1501-2250	24	39	62	26	12	7	24	1	2	214
2251-3000	27	40	61	26	9	11	22	1		97
3001-3750	30	33	60	37		13	23			29
3751-4500	16	32	80	28	4	12	28			25
Powyżej 4500 tys. zł	17	45	62	28	10	14	14		3	27
Ocena warunków materialnych										
Złe	23	43	60	22	10	6	24	1	3	422
Średnie	19	38	67	26	8	7	27	1	2	424
Dobre	23	38	54	32	10	14	25			88
Deklarowane poglądy										
Lewica	21	38	67	25	5	7	33	1	1	146
Centrum	17	45	66	28	10	6	24		1	286
Prawica	21	42	61	23	10	7	26	1	2	259
Trudno powiedzieć	24	34	59	22	10	9	22	1	5	243
Ocena kier.rozw.syt.w kraju										
Dobry	26	36	63	20	12	11	26	1	1	171
Zły	21	41	63	25	9	6	25	1	3	591
Trudno powiedzieć	17	42	64	28	6	7	24	1	2	172

Tabela 17. Jak Pan(i) ocenia skuteczność działania: a) sejmu, b) rządu w zakresie ochrony środowiska?
Czy jest to skuteczność:

(%)

	Sejmu			Liczba osób	Rządu			Liczba osób
	Duża	Mała	Trudno powiedzieć		Duża	Mała	Trudno powiedzieć	
Ogółem	4	77	20	996	4	76	20	996
Płeć								
Mężczyźni	4	79	17	503	4	80	17	503
Kobiety	3	74	22	493	4	73	23	493
Wiek								
do 24 lat	2	78	20	86	2	80	17	86
25-29	4	74	22	105	5	74	21	105
30-39	3	83	14	266	3	83	15	266
40-49	4	75	21	188	3	75	22	188
50-59	4	76	20	171	5	74	22	171
60 lat i więcej	4	71	25	178	4	71	24	178
Miejsce zamieszkania								
Wieś	2	72	26	376	2	72	25	376
Miasto	4	79	16	621	5	79	17	621
Wielkość miasta								
miasto do 20 tys.	5	75	20	104	4	78	18	104
od 21 do 100 tys.	6	79	16	200	7	79	15	200
od 101 do 500 tys.	4	75	20	182	4	74	22	182
501 tys i więcej mieszk.	2	88	10	135	2	86	12	135
Region								
Środkowy (Warszawa)	1	75	24	166	2	73	25	166
Północno-wsch.(Białystok)	3	77	20	71	4	80	15	71
Północny (Gdańsk)	6	76	18	101	5	75	20	101
Południowy (Katowice)	8	72	21	172	8	70	22	172
Południowo-wsch.(Kraków)	3	81	17	156	3	80	17	156
Środkowo-wsch.(Lublin)	1	69	30	80	4	68	29	80
Środkowo-zach.(Poznań)	4	84	12	137	3	86	11	137
Południowo-zach.(Wrocław)	3	77	20	115	2	77	21	115
Wykształcenie								
Podstawowe	5	66	28	316	5	67	28	316
Zasadnicze zawodowe	3	77	20	282	4	77	19	282
Średnie	2	83	15	306	2	82	16	306
Wyższe	7	88	5	92	7	86	8	92
Grupa społeczno-zawodowa								
Inteligencja, kadra kier.	6	85	9	68	6	81	13	68
Pozostali prac. umysł.	4	85	11	246	4	83	13	246
Pracownicy handlu i usług	2	80	19	64	3	77	20	64
Robotnicy wykwalifikowani	5	74	20	291	5	76	19	291
Robotnicy niewykwalifik.	3	70	27	103	4	70	26	103
Robotnicy naj.w rol.i leś.	3	57	40	30		63	37	30
Rolnicy	1	70	29	126	2	69	29	126
Prywatni przedsiębiorcy	2	79	19	57	2	86	12	57
Dochody respondenta								
Do 750 tys.zł	4	72	24	166	3	72	25	166
751-1500	4	75	21	412	4	75	21	412
1501-2250	2	79	20	224	2	78	20	224
2251-3000	4	78	18	100	4	79	17	100
3001-3750	7	93	30	30	13	83	3	30
3751-4500		88	12	25	4	88	8	25
Powyżej 4500 tys. zł	17	83	29	29	10	90	29	29
Ocena warunków materialnych								
Złe	3	74	23	458	3	75	22	458
Średnie	3	80	17	444	4	79	17	444
Dobre	8	72	21	92	7	73	21	92
Deklarowane poglądy								
Lewica	5	87	8	149	5	84	11	149
Centrum	2	83	15	293	1	84	15	293
Prawica	4	81	15	272	4	83	13	272
Trudno powiedzieć	5	60	35	279	5	58	37	279
Ocena kier.rozw.syt.w kraju								
Dobry	5	80	15	176	6	79	15	176
Zły	3	77	20	630	3	77	20	630
Trudno powiedzieć	3	72	25	188	4	71	25	188

Tabela 18. Jak Pan(i) ocenia skuteczność działania: a) wojewody, b) władz gminy w zakresie ochrony środowiska ?
Czy jest to skuteczność:

(%)

	Wojewody			Liczba osób	Władz gminy			Liczba osób
	Duża	Mała	Trudno powiedzieć		Duża	Mała	Trudno powiedzieć	
Ogółem	5	66	29	995	7	67	27	996
Pieć								
Mężczyźni	3	70	27	502	6	68	26	502
Kobiety	6	63	31	493	7	65	28	494
Wiek								
do 24 lat		72	28	85	2	68	29	85
25-29	1	69	30	105	6	69	26	105
30-39	6	70	24	266	5	70	25	266
40-49	5	65	29	188	9	68	24	188
50-59	5	65	30	171	6	67	27	172
60 lat i więcej	6	60	35	178	9	61	30	178
Miejsce zamieszkania								
Wieś	3	63	34	376	6	66	28	376
Miasto	5	68	26	620	7	67	26	621
Wielkość miasta								
miasto do 20 tys.	4	72	24	104	6	73	21	104
od 21 do 100 tys.	7	66	28	200	9	69	22	201
od 101 do 500 tys.	5	65	29	182	7	58	35	182
501 tys i więcej mieszk.	4	74	22	134	3	72	25	134
Region								
Środkowy (Warszawa)	4	64	31	166	4	70	26	166
Północno-wsch. (Białystok)	7	58	35	71	13	57	31	72
Północny (Gdańsk)	4	66	30	100	9	58	33	100
Południowy (Katowice)	7	69	24	172	9	65	26	172
Południowo-wsch. (Kraków)	3	63	34	156	3	69	28	156
Środkowo-wsch. (Lublin)	1	63	36	80	3	61	36	80
Środkowo-zach. (Poznań)	6	69	25	137	7	71	23	137
Południowo-zach. (Wrocław)	3	75	23	115	8	73	19	115
Wykształcenie								
Podstawowe	5	59	36	315	8	62	30	315
Zasadnicze zawodowe	4	66	29	282	5	68	27	282
Średnie	4	73	24	306	6	70	24	306
Wyższe	5	70	25	92	9	69	23	93
Grupa społeczno-zawodowa								
Inteligencja, kadra kier.	6	64	30	67	12	67	21	67
Pozostali prac. umysł.	4	73	22	246	7	70	23	247
Pracownicy handlu i usług	5	67	28	64	3	72	25	64
Robotnicy wykwalifikowani	4	67	29	291	4	69	27	291
Robotnicy niewykwalifik.	6	63	31	103	6	60	34	103
Robotnicy naj.w rol.i leś.	3	53	43	30	10	63	27	30
Rolnicy	4	59	37	126	9	63	28	126
Prywatni przedsiębiorcy	4	70	26	57	5	67	28	57
Dochody respondentów								
Do 750 tys. zł	6	61	33	166	7	64	30	166
751-1500	4	66	30	412	7	67	27	413
1501-2250	4	67	29	224	6	68	26	224
2251-3000	4	72	24	99	7	68	25	99
3001-3750	7	77	17	30	3	83	13	30
3751-4500		64	36	25	4	60	36	25
Powyżej 4500 tys. zł	7	83	10	29	14	72	14	29
Ocena warunków materialnych								
Złe	5	65	30	458	5	67	27	458
Średnie	4	67	29	443	8	66	26	444
Dobre	5	66	28	92	5	67	27	92
Deklarowane poglądy								
Lewica	8	74	18	149	10	70	20	150
Centrum	4	69	27	293	6	71	23	293
Prawica	4	72	24	271	7	71	22	271
Trudno powiedzieć	4	54	42	279	5	57	39	279
Ocena kier.rozw.syt.w kraju								
Dobry	4	74	22	176	6	72	21	177
Zły	5	68	28	629	7	67	26	629
Trudno powiedzieć	4	55	41	188	6	60	35	188

Tabela 9. Od czego, Pana(i) zdaniem, zależy przede wszystkim skuteczne działanie władz lokalnych, tzn. władz miejskich i gminnych, w zakresie ochrony środowiska ? (%)

	1*	2*	3*	4*	5*	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	21	45	9	20	0	4	996
Płeć							
Mężczyźni	19	47	9	20	0	3	503
Kobiety	23	42	10	20	0	6	493
Wiek							
do 24 lat	35	23	14	28			86
25-29	27	36	9	27		2	105
30-39	19	50	9	20		3	266
40-49	20	48	13	16	1	2	186
50-59	17	49	8	21	1	5	173
60 lat i więcej	20	46	7	17	1	11	178
Miejsce zamieszkania							
Wieś	23	46	8	17	0	6	375
Miasto	20	44	10	22	0	3	622
Wielkość miasta							
miasto do 20 tys.	18	38	13	28	1	2	104
od 21 do 100 tys.	18	50	10	20		2	201
od 101 do 500 tys.	24	37	11	22	1	6	181
501 tys i więcej mieszk.	19	49	8	21		2	136
Region							
Środkowy (Warszawa)	19	46	9	17		10	167
Północno-wsch. (Białystok)	22	42	4	31		1	72
Północny (Gdańsk)	28	45	13	15			101
Południowy (Katowice)	21	40	12	18	1	7	170
Południowo-wsch. (Kraków)	22	39	6	28	1	3	156
Środkowo-wsch. (Lublin)	25	49	8	16		3	80
Środkowo-zach. (Poznań)	15	53	9	22		1	137
Południowo-zach. (Wrocław)	21	48	11	17		3	115
Wykształcenie							
Podstawowe	17	47	8	19	0	9	314
Zasadnicze zawodowe	24	47	8	19		2	282
Średnie	24	40	12	22	0	2	306
Wyższe	15	47	11	23	1	3	94
Grupa społeczno-zawodowa							
Inteligencja, kadra kier.	19	51	1	26	1	1	69
Pozostali prac. umysł.	22	40	14	21	0	2	247
Pracownicy handlu i usług	31	33	11	19		6	64
Robotnicy wykwalifikowani	23	46	8	20	0	2	290
Robotnicy niewykwalifik.	17	53	7	17		7	102
Robotnicy naj.w rol.i leś.	23	53		13		10	30
Rolnicy	15	50	10	17		9	126
Prywatni przedsiębiorcy	21	32	12	32		4	57
Dochoody respondenta							
Do 750 tys. zł	17	45	10	20		8	166
751-1500	22	46	8	20	0	4	411
1501-2250	19	43	12	23	0	2	225
2251-3000	27	46	8	15		4	100
3001-3750	20	50	10	20			30
3751-4500	8	60	12	20			25
Powyżej 4500 tys. zł	45	24	7	21	3		29
Ocena warunków materialnych							
Złe	23	45	8	18	0	6	457
Średnie	18	46	10	22	0	3	445
Dobre	25	37	12	21	1	4	92
Deklarowane poglądy							
Lewica	17	48	9	22	1	3	149
Centrum	22	47	9	21		2	292
Prawica	20	45	11	21	0	3	273
Trudno powiedzieć	23	41	9	18	0	9	279
Ocena kier.rozw.syt.w kraju							
Dobry	19	40	11	23		6	177
Zły	20	46	9	20	0	4	629
Trudno powiedzieć	26	43	8	19	1	4	188

1 - Od uznania przez nie czystego środowiska za ważny problem; 2 - od zwiększenia możliwości finansowych władz lokalnych; 3 - od zwiększenia w tym zakresie uprawnień władz lokalnych; 4 - od uznania przez mieszkańców spraw ochrony środowiska za ważne; 5 - od czegoś innego